

PRIMORSKI LIST

Poučljiv list za

slovensko ljudstvo na Primorskem

„Primorski List“

izhaja vsaki prvi, drugi in četrti četrtek v mesecu.
Cena za celo leto 1 gl. za pol leta 50 nov. Posame-
zne številke se dobivajo pri upravnistvu po 4 nov.

V Gorici, dne 12. decembra 1895.

Uredništvo in upravnistvo

mu je v Gorici, Travniki št. 13. — Nefrankovana
pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. O-
glase in naznanila sprejema upravnistvo po pogodbi.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Varstvo volilne svobode. Poslanec Bareuther je stavil nujni predlog, naj se sklene zakon, ki bi varoval svobodo volilne pravice. Glavne točke tega zakona bi bile: Kaznuje naj se z zaporom 6—12 mesecev, kdor s silo ali zvižajo kakega volilca od-
vrača od volitve; kdor dožene, da se volitve vdeleži nevolilec; kdor volilen obeta dobička, ako se vdeleži volitve; kdor lažljivo raz-
širja novico, da je kateri kandidat odstopil in tako dalje.

Volilna preosnova. Posl. Pernertorfer je stavil nujni predlog, naj vlada čim brže predloži načrt o volilni preosnovi. Min. predsednik Badeni je nato obljubil, da pri glavni razpravi o državnem proračunu objavi načela, katerih se v tem vprašanju drži vladni načrt, in zbor je nujnost tega predloga zavrgel.

Namestnik grof Thun. Časopisi so mnogo pisali o pogajanju vlade z Mladočehi, in o pogajanju Mladočehov z raznimi klubi in kot gotovost razglasili, da c. kr. namestnik Thun, ki je Mladočehom najbolj zoprni, odstopi. „Fremdenblatt“ pa je izrečno objavil kot uradno vest, da namestnik Thun ne odstopi, ker Badeni ni voljen pri iz-
vajanju svojih političnih idej odreči se tako veljavnih mož. kakor je grof Thun. To se pravi, da pogajanja vladna z Mladočehi ni-
majo še povoljnega uspeha. Badeniju bi vsa-
kako prav prišla prijaznost, ali vsaj ne-
kako primirje z Mladočehi, da bi s tem osamili krščanske socialiste na Dunaju, in jim spodbil zmago pri prihodnjih občinskih volitvah. Krščanski socialisti čutijo, da se Mladočehi nekako približujejo vladi, zato jih je celo dr. Lueger v državnem zboru vščipnil, rekoč, da je česki lev postal kro-
tak in zato Mladočeska stranka ni več ne-
varna. Razumi se, da se jih s takim zba-
danjem ne vabi ampak odganja od svojega tabora, kar se je precej videlo iz ostrega odgovora posl. Kaizela, ki je zaključil, da se Mladočehi ne bodo dali voditi od dr. Luegerja.

Hišni davek. Finančni minister je državnemu zboru predložil vladni načrt glede odpisa hišnega davka in pet odstotnega davka od čistega dohodka radi neiztirli-
vosti stanarine.

Ukaz do uradnikov. V odseku za službeno pragmatiko je grof Badeni izjavil, da naredba co uradnikov, katero je izdalo prejšnje ministerstvo sicer ni kršila no-
benega zakona, pač pa ni bila primerna. Ministerstva so priobčila podrejenim oblas-
tim, da ne pričakujejo periodičnih poročil.

Tiskovni zakon. Poslanec Pacak je zagovarjal svoj predlog o premembi tiskov-
nega zakona, in zahteval, naj se premeni do-

sedanja navada pri zaplenjevanju časnikov, naj se objektivno postopanje omeji le na slučaje žaljenja Nj. Velikanstva in na šir-
jenje vznemirjajočih vesti v vojnem času itd. Min. Gleisbach je odgovoril, da z na-
črtom novega tiskovnega zakona stopi pred zbornico v prihodnjem zasedanju, da pa že sedaj odpravi nekatere nedostatke, je izdal naredbo do vseh državnih pravnih tiskov-
nih, v kateri razlaga, kako jim je vršiti tiskovni zakon. V tej naredbi pravi minister, naj se ne konfiskuje takoj vsaka neprijazna kritika o kaki naredbi posamičnih, dasi visoko stoječih organov, ali članek, zahtevajoč premembo kakega zakona, ker se take reči dostikrat pišejo v čepni razburjenosti in strasti, in ker tiskovna svoboda, ki je v Avstriji zagotovljena, zahteva, da sme vsak v mejah državnega reda svobodno povedati svoje mnenje in sme vsakdo poskušati, da z besedo pridobi druge za svoje mnenje.

Ženska demonstracija. Na Dunaju tudi ženske politikujejo; že pretečeno ne-
deljo so napovedale shod v pratu, da se pogovore zaradi občinskih volitev. Ker jih je pa prišlo preveč (nad 2000), bal se je vladni zastopnik izgredev in je razpustil zborovanje. To je strašno vjezilo ženske. Ko je došel dr. Lueger, je bila gnječa tako velika, da je le z velikim naporom mogel priti v dvorano, kjer je prosil ženske, naj se razidejo. Te pa so mu le odgovor-
jale z vskliki: Živio Lueger! Proč z Zidi! Druzega hudega se ni zgodilo. To nedeljo so zborovale ženske v petih okrajih; go-
vorili so jim dr. Lueger, Lichtenstein, Gess-
man in drugi, katerim so ženske ploskale, kar se je dalo, in jim metale šopke belih garofanov.

Rudniški nadzorniki. Poslanska zbor-
nica je vsprejela postavbo o rudniških nad-
zornikih, katerih bo 25, a v letu 1896 se jih nastavi le 11. Pri razpravi je minister za poljedelstvo rekel, da mora biti rudniški nadzornik prijatelj in svetovalec delavcem, mora spoštovati njih človeško dostojanstvo, toda poučevati jih tudi, da naj nikar ne vidijo v vsakem podjetniku svojega sov-
ražnika in na-protnika. Nadzornik si mora pridobiti zaupanje delavcev, z druge strani pa dušiti strasti, ki se k nam zanašajo iz inozemstva.

Proračun za prihodnje leto. Prora-
čunski odsek je izvršil svoje delo, po kojem znašajo državni dohodki: 663,752.808 gld. in stroški: 662.817.082 gld.; toraj prebi-
tek: 935.826 gld.

Državne matice na Ogerskem bodo davkoplačevalce stale 4 milijone gold. na leto. Do sedaj so jih župniki pisali zaštonj.

Madžari prijatelji Turkov. V oger-
skem državnem zboru je poslanec Ugron interpeliral vlado, kako skrbi, da se Turčiji

ne bi kaj hudega zgodilo zaradi vpora Ar-
mencev in pri tem rekel: „Koristi Ogerske so najtesneje spojene z onimi Turčije. Turčija je edini pravi in odkritosrčni prija-
telj Ogerske.“ Tu se je pač potrdil prego-
vor: Gliha vkup štrihla.

Vnanje države.

Rusija in Poljaki. Odkar je zavladal mladi car Nikolaj II. gre govorica, katera se hvala Bogu vzdržuje, da hoče pravično vladati tudi zatiranim Poljakom. Cesarski namestniki kraljestva poljskega, mej njimi varšavski grof Suválov, so pozvani v Petro-
grad, kjer ostanejo do novega leta v posvetih s carjem in ministrom Labánovim, kako bi se premenilo zatiranje in preganjanje v pravično in človeško vlado. — Ves svet se je začudil, ko je „Varšavski Dennik“, vladni list, do zdaj naj hušji nasprotnik vsake svobode poljskemu narodu, objavil dolg uvodni članek, v kojem priporoča vladi, naj lepo ravna s Poljaki, naj podeli njihovu jeziku in veroizpovedanju polno svobodo, le naj zahteva, da se vsi naučijo tudi ru-
skega državnega jezika, ker le tako bo mogoče pridobiti Poljake, da bodo zvesti in zanesljivi državljani ruski, kakor so gališki Poljaki zvesti podložniki avstrijski. — Bog daj, da bi se odpravilo neznosno tiranstvo, ki tlači nesrečni narod poljski!

Bolgarska. Komisija, ki je po nalogu sobranja preiskovala pritožbe proti vladarju Stambulovemu je završila in izdala svoje poročilo, v katerem pok. Stambulova obdol-
žuje raznih nepostavnosti, krivic, celo hu-
dobij, kakor oškodovanja državne blagajne in oropanja na premoženju. Poročilo predlaga naj se Stambulovi ministerski tovariši sta-
vijo pod zatožbo. (Krščanska vera se zgub-
lja v višjih slojevih, zato je povsod ena in ista žalostna pesem; tu Panama, tam rim-
ska banka itd.)

Španija. Marki Cambrinana je spro-
žil, da se imajo preiskati občinske zadeve v madridskem mestnem zboru, in prišla je na dan cela vrsta sleparij. Zatožba se tiče sedajnega mestnega odbora in tudi prejšnjih odbornikov. Mej temi je tudi Bosch, sedajni minister za javna dela, ki je bil poprej madridski župan.

Vstaja na Kubi. Vladni listi poro-
čajo, da so bili vstaši na več krajih prema-
gani, vendar bodo Španjci v januarju zopet 10.000 vojakov poslali na Kubo. Sedaj jih je že kakih 100.000. V Severni Ameriki se bolj in bolj oživljajo simpatije za vstaše, in zmiraj glasneje povdarjajo geslo: „Ame-
rika Američanom“.

Italija. Pretečeno nedeljo so imeli v Rimu velikanski shod, na katerem se je pokazalo, da so razmere italijanskega nižjega ljudstva neznosne. Republikanski in social-
no demokratični vodje so ljudstvo naravnost

navduševali za splošni upor. Dokazovali so, da italijanska vlada v celih 25 letih ni storila nič za razvitek samostojnega gospodarstva, a za popolno nepotrebna dela je zavrgla čez tisoč milijonov. — Bivši minister Rudini je v državnem zboru na dolgo in široko pobijal Crispijevo vnanjo in notranjo politiko. Na Siciliji je zdaj hujše, ko za časa Burbonov. Crispi se poslužuje že obrabljenih fraz in sluti nevarnost, če le meniha vglada. Rudini konečno zahteva manjšo, a boljšo armado, pravično davčno reformo, in rešitev sicijskega vprašanja. „Daily News“ javljajo iz Rima, da se po vseh italijanskih arsenalih veliko dela, da se pomorska sila pripravi za vsak slučaj.

Italijanska vojska pobita v Afriki. Italija nima sreče in je ne more imeti, ker se je pregrešila nad papežem. Doma se vrsti nesreča za nesrečo, a v Afriki, kjer so upali najti zemlje in zaslužka, jih zopet tepe le nesreča. Pred sedmimi leti so bili hudo tepeni pri Dogali, od tedaj so tam nekoliko zemlje zaseli, kar so z velikim krikom naznanjali. Vsako tako naznanilo je bilo pretirano in je imelo ost naperjeno proti Sv. Očetu, ki je Italijo svaril, naj ne zida brez očetovega blagoslova. Za to je je pa Bog zopet kaznoval. Dne 8. t. m. so sovražniki pri Amba Alagi zaseli nenavadoma 5 sotnij (okolo 2200) vojakov pod poveljništvom majorja Toselli-ja in je skoraj potovico postreljali. Italijani so se naglo vmaknili v vtrjeno mestice Makalé. To je kazen božja, katero plačuje nesrečno ljudstvo za brezbožnosti svoje vlade.

Turčija. Sultan se še zmiraj brani dati dovoljenje vnanjim vladam zastran druge vojne ladije v Črnem morju. Rusija in Francija bi hoteli še nekoliko potrpeti, a Anglija noče nič odjenjati, zato je angleški poslanik naznanil sultanu, naj v teku treh dni dovoli vhod stacijskih ladij v Dardanele sicer vlade nastopijo drugo pot. Iz Krete javljajo zadnja poročila, da so se teh dni zopet vneli boji med Turki in kristijani. Bivši veliki yezir Said Paša je zbežal in se skril na angleški ladiji. Dasi mu je sultan zagotavljal popolno varnost, če se vrne v Carigrad, vender neče tega storiti, ker dobro zna, koliko sme človek zaupati turški obljubi.

„Versko čustvovanje“.

Gluhim ne govori! Kolikokrat je naša katoliška slovenska stranka izjavila, da je ohranjenje in vtrjenje slovenske narodnosti v nje pregramu, kolikokrat smo vže zagotovili, da po našem programu je narodnost opravičena in dovoljena ideja, dokler ne preseza meje moralnosti in pravičnosti kakor stara paganska in moderna liberalna narodnost, kolikokrat smo opozarjali poštene naše nasprotnike zlasti pri „Edinosti“, da naj nas sodijo vsaj tudi po delih, katera smo vže dovršili in katera snujemo z veliko požrtovalnostjo po vsej slovenski domovini, naj nas sodijo vsaj po naših novicah, ktere dajemo celo za ona narodna podjetja, koja liberalci izkoriščajo in sicer prav zlobno izkoriščajo proti nam kakor na pr. v Gorici „Sloga“ svoje šole. To bi pač meralo pričati, da imamo nekaj razuma in srca za slovensko narodnost. A zastonj! Vedno z novič se prepeva pesem, da je katoliška stranka izbrisala narodnost iz svojega programa. To je grdo obrekovanje, ki ne priča o posebnem poštenju onih, ki je ponavljajo.

Poslušajmo za enkrat „Edinost“:

„Po takem dela konservativna stranka veliko krivico, ako izvaja iz okolnosti, da ta ali oni narodni mož ni posebno ognjevit v svojem verskem čustvovanju ali je morda zagrešil brezaktivnosti nasproti duhovskemu stanu, ako izvaja iz te okolnosti, da je narodno čustvovanje sploh v nasprotju z verskim čustvovanjem; konservativna stranka greši, ako meni, da je radi takih nevšečnih dogodkov zadobila pravico, brisati narodno stvar iz svojega programa. V svojedobnem boju med Mlado- in Staroslovenci se je tudi iskalo dokaj,

ali prednica današnji konservativni stranki ni niti mislila na to, da bi radi tega izrekla svoj „anathema“ proti narodni stvari.“

Najprej je tu značilno, da se govori „o verskem čustvovanju“, kakor bi vera ne bila v prvi vrsti nauk in prepričanje uma, a kar je niže zapisano je ali nevednost ali zlobno obrekovanje. Katoliška stranka, koja zastopa č. duhovščina ni izbrisala narodnosti iz svojega programa niti meni, da „je zadobila pravico“ brisati jo iz programa radi „nevšečnih dogodkov“ ampak katoliška stranka meni

1. da je kat. vera na Slovenskem v nevarnosti od strani nemškega liberalizma, ki je preplaval naše šole in knjige in vže hudo okužil razumnost;

2. da brez vere je nemogoče Bogu dopasti in da brez katoliške vere propademo narodno in gospodarsko; časno in večno.

3. da tako megleno „versko čustvovanje“, ki se ima ohraniti tudi s stališča narodnega oportunizma, ker „brez sodelovanja duhovščine tudi v bodoče ne bode napredka“, ni vera, ampak je le čustvovanje, dobro za mehkočne bolne duše ne pa za odgojo cellega zdravega naroda in njega večno zveličanje. Vera je nauk in čeznaravni dar prepričanja 1. da je en Bog, 2. da je Bog pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje, 3. da so tri božje osebe: Oče, Sin in sv. Duh. 4. da se je Bog Sin, druga božja oseba včlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal, 5. da je človeška duša neumrjoča, 6. da je milost božja k zveličanju potrebna in da brez milosti božje ne moremo nič zaslužnega storiti za večno zveličanje.

4. da č. duhovščina je v prvi vrsti pokličana oznanjati ter braniti katoliški krščanski nauk in po njem posvečevati ljudstvo in razumnost 5. da po božji zapovedi ni dovoljeno zatejevati vere ali trpeti nje škode iz ozirov na narodnost, ako je ta v nevarnosti. A naši oportunisti (Sveteč in zlasti gospoda na Primorskem) hočejo, naj se versko vprašanje spravi z dnevnega reda, dokler je narodnost v nevarnosti. Tega pa č. duhovščina ne sme, ako noče zatajiti svoje dolžnosti in stanu. Vera je neizmerno in neskončno više ko narodnost in gospodarstvo narodov.

Toda dovelj! Gospoda naj nam oprostitjo to odločno besedo. Njim radi odpuščamo, ker vemo, da so krivo poučeni. Čudimo se pa, da jih o tem niso poučili duhovniki, s katerimi vedno obnejejo. Lepo prosimo g. dr. Gregorina, naj o priložnosti vpraša dr. Ant. Gregorčiča, profesorja bogoslovja ali T. Zupana ali ni vse tako, kakor smo mi zapisali. Tudi naj je vpraša, katera poglavitna načela dr. Mahničja so kriva? ... Ko to izve, naj nam blagovoljno pove.

Judje v Gorici.

Vže večkrat smo opozorili občinstvo, kako mogočno se je vtaborilo judovstvo v Gorici. V njih rokah je vsemogočno javno mnenje, ker njih ljudje so uredniki „Corriere“, v njih rokah je gospodarstvo in bogastvo mesta in dežele. Bog ne da, da bi šlo to tako naprej! Kristijani so sami krivi, če so jim judje gospodarji. Judje si gotovo niso priborili premoženja z delom in trudom, ampak so le pobrali čisti dobiček znoja in žuljev krščanskih delavcev in odjemnikov. — Da ne bo kedo mislil, da pretiravamo, objavimo danes imenik judovskih trgovcev in obrtnikov v Gorici.

1. A. V. Jona, via Ascoli 4, in v Raštelu 10. (Menjalec) 2. Alb. Michelstädter in drug. na Travniku št. 10. (Menjalec). 3. J. Gentile na Travniku št. —. (Menjalec). 4. Jona Samuele via Rastello 10. (Loterija). 5. Dörfles via Torento št. 4. (Strojnica usnja). 6. Dörfles Herm. in bratje posestniki mline via Torento. 7. Steiner Ignac via Signori št. 5. (Obleka). 8. G. Michelstädter in drug. via Rastello št. 30. in pred škofijo št. 7. (Prodaja perila in druge drobnine). 9. Bolaffio Jeromin via Signori št. 2. (Metersko blago). 10. Morpurgo bratje na Travniku št. 4. (Obleka). 11.

Morpurgo Isak, zaloga preje, bombaža in platna via Ascoli št. 13. 12. Pincherle Jožef in drug. na Travniku št. —. (Blago za obleko). 13. Donati pred škofijo št. 3. (Optikar). 14. Jona A., pred škofijo via Seminario (Prodaja tobaka in kolekov). 15. Bolaffio bratje via Ascoli št. 17. in za Kornom. (Zaloga vina in izdelovanje kisa). 16. Bolaffio Jakob, gostilna via Ascoli 17. 17. Dr. Luzzato E. via Signori št. 11. odvetnik. 18. Dr. Luzzatto Graziadio pred škofijo št. 1. odvetnik. 19. Dr. Luzzatto Rajmund via Scuole št. 4. I. nad. 20. Dr. Marpurgo Marko na Kornu št. 9. odvetnik. 21. Dr. Luzzatto Aron Travniki št. 14. zdravnik. 22. Dr. Marpurgo via Rastello št. —. zdravnik. 23. Luzzatto Em. via Signori št. 14. inženir. 24. Židovski je tudi bazar v Rastelu. 25. Prodajalnica slabega blaga via Giardino, hitro od trga naprej.

Iz tega imenika je razvidna moč gorških judov. — Prosimo slovenske liste in tudi „Eco“, naj objavijo ta imenik.

RAZNOTEROSTI.

„Klerikalna politika in Slovenci“.

„Slov. Narod“, glasilo „narodne“ stranke, katere tajno vodstvo je zdaj v Gorici, je objavil v ponedeljek tiskovni članek, iz kojega je razvidna taktika in postopanje, kakeršno namerjavajo v bližni bodočnosti slovenski poslanci dr. Ferjančič in tovariši. Glavne misli so: „Dolžnost slovenskih poslancev je v sedanjem položaji iskati zveze z Mladočehi. Le tako morejo kaj koristiti v narodnem oziru. Mladočehi pa nimajo nobenih simpatij za klerikalizem, kakoršen sedaj cvete v naši deželi in gotovo nas ne bi dosti podpirali, ako bi naši poslanci na Dunaju ne imeli boljšega dela, kakor potegovati se za klerikalizem in dunajski krščanski socijalizem. Razpor mej krščanskimi socijalisti in Mladočehi je sedaj popoln in s tem moramo Slovenci računati“.

„Klerikalizem pri sedajnjih razmerah nas more zapeljati le na napačno pot in škodovati v narodnem oziru, zato je pa dolžnost vsakega slovenskega domoljuba na vso moč upirati se klerikalizmu v sedanjih razmerah“.

S temi besedami je pozvano slovensko ljudstvo in njegovo zastopstvo v boj proti katoliški stranki in družbi Mladočehov, Poljakov in nemške levce. Je li bode v tej družbi ostal tudi Hohenwartov klub, ne vemo, ali od slovenskih poslancev, ki so bili izvoljeni kot katoliški poslanci, pričakujemo, da ne pojdejo naračnost v boj proti katoliški stranki, če se jim vže ljubi o katoliški stvari dosledno molčati doma in v zbornici! —

Zanimivo je, da je „narodna“ stranka še pred osmimi dnevi oestro napadala Badenija in grdo obdelovala posl. Kluna, ker ni hotel glasovati za Luegerja in ni hotel izstopiti iz Hohenwartovega kluba, in se pridružiti katoliški stranki, zdaj pa je vže „dolžnost vsakega slovenskega domoljuba na vso moč vpirati se klerikalizmu“, kakor je tudi dovoljeno poslancem, ki so izstopili iz Hohenwartovega kluba zopet vstopiti, morda za to kajpada, ker v njem ni več klerikalizma, od kar so izstopili Ebenhoch, Dipauli, Zallinger, Fuchs, Morsey in drugi.

To se pri nas imenuje „pravo katoličanstvo“.

Boj proti judom na Dunaju. Na mnogih shodih so kristjani sklenili, da ne bodo več vkupovali pri judovskih trgovcih in obrtnikih. Da bi pač povsod veljalo to načelo: Svoji h svojim!

Zapuščina grofa Taaffe-ja znaša tri milijone gld. Lepa vsota! Dedič je sin edinec Henrik, kateri je še v šoli v graškem vseučilišču. Mati vdova vdobi 15.000 gld.

Prepovedana podoba Matere Božje. Bratovščina Naše ljube Gospe presv. Srca Jezusovega je vpeljala neko novo podobo, na koji je naslikana Mati Božja stoje in z razprostranimi rokama, a pred nje koleni

stoji Božji sinček z vidnim srcem na prsih. To podoba je kongregacija sv. obredov pre-povedala in naročila naj se previdno odpra-vi. (Glej Folium št. 10. t. l.) Namesto pre-povedane podobe, je kongregacija priporočila podobo, na koji drži Marija Jezusa v na-ročji.

NOVICE.

Velenč. g. dr. Jos. Ivanič je ime-novan za ravnatelja škofijskega konvikta v Trstu.

Dr. Ant. Gregorčič je tudi letos pri razpravi o proračunu pojasnil razmere na Primorskem. O tem govoru prihodnjič.

Deželnega glavarja namestnik bude prav gotovo imenovan naš državni poslanec dr. Anton Gregorčič. Imenovanje se objavi te dni.

Koliko stane hrana v zaporu? V Goriškem zaporu so se pogodili za 56½ kr. na dan t. j. za vsakega kaznenca je plačati 16 gld. 95 kr. na mesec. Iz te vsote se vidi, da se jim ne godi ravno slabo. Poznamo prav veliko poštenih revežev, ki nimajo niti po 8 gld. na mesec. To se ime-nuje človekoljubje.

Zdravniška zbornica goriška je imela občni zbor dne 26. sept. t. l. a še le zdaj je objavila letno poročilo. V začetku (l. 1893) je imela zbornica 35 udov, zdaj jih ima 38. — Zbornica ima svoje prostore Via del Teatro 11.

V imenu napredka, človekoljubja in poštenja bi mi radi namignili zdravniški zbornici, naj dela na to, da se bo voda, katero nam je Bog dal zastoj, in katero oni nazivljejo aqu. putei in aqu. distill., nekoliko bolj po ceni prodajala v lekar-nah. Čudno da se v tem pogledu nikdo ne zganje!

Užitni davek od piva in žganja. Deželni odbor je postavil tudi letos precej visok davek piva in žganja. Od vsakega hektl. piva jek plačati 50 kr., od vsakega litra žganja 18 kr., od drugih žganih pijač 10 kr. Davek se odda na družbi v deželni hiši dne 20 decembra t. l. ob 10 uri zjutraj. Klicne cene so:

za žganje		za pivo	
v Gorici	gld. 3200.—	gld.	2600.—
v Okolici	" 700.—	"	100.—
v Ajdovščini	" 1000.—	"	120.—
v Kanalu	" 600.—	"	40.—
v Tolminu	" 4500.— (!)	"	120.—
v Cerknem	" 500.—	"	80.—
v Komnu	" 400.—	"	200.—
v Bolcu	" 3600.— (!)	"	80.—
v Sežani	" 400.—	"	180.—
v Gradiški	" 1600.—	"	330.—
v Cervignanu	" 3000.—	"	250.—
v Korminu	" 500.—	"	250.—
v Trzinu	" 500.—	"	250.—
gld. 20.500.—		gld. 4600.—	

Krasno zimsko vreme je začelo v ponedeljek. O poludne je mlo ko spomladi! Naj bi ostalo vsaj do novega leta.

Pobalinstvo. Nahujskani pobalini so omazali poslopje „Slogine“ šole.

Namakanje tržišče ravani. Društvo je imelo občni zbor, ki se je izrekel za nadaljevanje podjetja. Predsednik je nazna-nil, da mu je knez Egon Hohenlohe poslal zagotovilo, da ministerstvo dovoli one svote, katerih je prosilo društvo. Vsled tega menijo, da je delo zagotovljeno.

G. Likarjev oglaš. Čč. gg. naročnike prosimo, naj preberejo in vpoštevajo oglaš g. G. Likarja. Svojim h svojim.

Za službe pri „Pr. L.“ se je oglasilo vže več gospodov, ki bi radi popravljali, to in ono, ali „zavezal“ se ni še nobeden. Ako se vresničijo dobri načrti, bo „Pr. L.“ v prihodnjem letu zopet en korak naprej. Bog daj!

Grozen vihar je razsajal dne 5. t. m. na Dunaju in v drugih severnih krajih, zlasti je napravil veliko škode v Berlinu.

Požar. V Logu pod Predilom pogo-relo je 6. t. m. zjutraj 6 hiš. Ne ve se še,

kako jo ogenj nastal. Ljudstvo bilo je vse zmešano. Može so večinoma v Rabejlnu, žene pa in otroci so jokali in si niso znali pomagati. Prišli so na pomoč Bovčani z brizgalnico ter so z velikim trudom ogenj udušili, ter tako zabranili, da ni cela vas pogorela. Vbogo ljudstvo!

Zahvala

velečastiti duhovščini slovenski.

Objavljajoč račune „Slov. Alojzije-višča“, ne morem si kaj, da ne bi iz-rekel iskrene zahvale velečastitim so-bratom duhovnikom. Številke govorijo jasno in glasno dovolj, da ni treba druge pohvale Vaši krščanski požrtovalnosti. Zavod, častiti bratje, je Vaše delo, ka-tero ste s svetim navdušenjem začeli in katero z božjo pomočjo dovršite v zmislu enoglasnega sklepa zadnjega občnega zbora.

Zato smem upati, da v radodarnosti ne omagate, če prav je davek velik, ka-teri ste si naložili iz ljubezni do kr-ščanske odgoje dobro vedoč, da večih obresti nima svet.

V imenu odbora a tudi v imenu čč. sester in učencev bodi Vam torej prisrčna hvala in Bog Vam povrni stotero

V Gorici, na praznik brezmadežnega spočetja Bl. D. M. 1895.

S pozdravom Gospodnjem

Fr. Avg. Košula,
predsednik.

Slovenskega Alojzijevisča

I. dohodki in stroški od 1. avgusta 1893. do 31. julija 1894.

Dohodki.

	gld.	kr.
1. Blagajnični ostanek od leta 1892/3	—	91
2. Darovi čč. gg. duhovnikov (po dnevniku)	1900	52
3. Duhovno podporno društvo (Pio Sovvegno)	200	—
4. Deželni zbor	150	—
5. Darovi zasebnikov	113	—
6. Mesečina gojencev (po dnevniku)	297	—
Vsota dohodkov	2661	43

Stroški.

1. Za hrano gojencev	717	96
2. Za hrano nadzorniku in čč. sestram	200	—
3. Stanarina	160	—
4. Za nakup pohištva	179	54
5. Za tiskovine in znamke	30	15
6. Razni stroški	15	84
7. Remuneracija nadzorniku in č. sestram	90	—
8. Vložili v hranilnico	1100	00
Vsota stroškov	2493	49

V blagu so darovali:

Občina Levpa: 500 klg. krompirja, in še fižola, moke, jabolk.
Občina Solkan: 550 klg. krompirja, 100 klg. ječmena, 100 klg. jabolk.
Občina Drežnica: 350 klg. fižola.
G. Al. Bader v Gorici 60 litr. vina.
G. Jož. Mužina na Brjah (Rihenberg) 100 litr.
G. Ant. Kofol v Čepovanu 130 litr.
G. J. Žerjal v Brjah (Rihenberg) 70 litr.

Bilanca.

Dohodkov	2661	43
Stroškov	2493	49
Blagajnični preostanek	167	94

Imetje zavoda 31. julija 1894.

1. V hranilnici: 4097 gld.
2. 5 obligacij po 100 gld.
3. 2 obligaciji po 100 gld.
4. 1 obligacija za 500 kron

5. 1 obligacija za 100 gld.

6. 1 srečka za 20 lir it.

7. V gotovini : 167 gld. 94 kr.
V Gorici, 1. oktobra 1894.

J. Baic.

Pregledal, račun je v redu.

J. Wolf s. r.

M. Milost s. r.

II. od 1. avgusta 1894. do 31. julija 1895.

Dohodki.

1. Preostanek od l. 1893/4	167	94
2. Darila čč. gg. duhovnikov (po dnevniku)	2721	47
3. Mesečina učencev (po dnev.)	1193	—
4. Duhovno podporno društvo (Pio Sovvegno)	100	—
5. Občina Rihenberg	36	—
6. Občina Drežnica (skupilo za na-brano blago)	40	—
7. Občina Solkan (skupilo za na-brano blago)	24	—
8. Občina St. Viška gora (skupilo za nabrano blago)	18	—
9. Hišarina	15	—
10. Volilo blg. g. Štefana Levpuškega	30	—
11. Darovi zasebnikov in drugi do-hodki	230	01
12. Obresti od glavnice: 29/9 1894	20	63
1/10 1894	160	40
1/7 1895	1	59
13. Za prodane obligacije: 21/8 1894.		
5 po 100 gld. à 98 gld. 80 kr. =	496	62
1 po 100 „ à 98 „ 30 „ =	98	30
1 po 500 kron à 95 „ 70 „ =	239	—
Obresti 16 kr. + 1 „ 25 „ =	1	41
14. Obresti za dve obligaciji tr-žaškega posojila po 100 gld. à 6% =	12	—
15. Za eno izžrebano obligacijo tr-žaškega posojila po 100 gld.	100	—
16. Glavnica vzeta iz hranilnice 24/9 1894	214	—
1/10 1894	3883	—
4/4 1895 iz knjižice	23.687	150
1/7 d895 iz knjižice	22.923	400
1/7 1895 iz knjižice	23.687	100
Vsota	10.452	37

Stroški.

A. 1. Za hišo Via Ponte Isonzo 7. vkupljeno za 8000 gld. Povrnili 1/10 1894	4000	—
1/7 1895	400	—
2. Pogodba 15/1 1895: 27 gld. 9 kr.; odstotna pristojbina 4/12 1894: 150 gld. 25 kr.	177	34
3. Obresti od 4000 gld. dolga za prvo leto in do 1/10 1895 180 + 9.98	189	92
4. Za načrt svoje hiše	15	50
5. Za nakup njivice poleg hiše 25/2 in 29/5	449	50
6. Odstotna pristojbina pri na-kupu njivice in nagrada no-tarju: 20 + 6.98	24	98
7. Zamudne obresti, kolek, stro-ški pri izžrebanju obligacije, nova hranilna knjižica štev. 22923	2	96
	5260	20
B. Za nakup potrebne oprave ali inventarija (po dnevniku in po-botnicah)	1405	64
C. Za hrano, kurjavo in plačilo sestram (po dnevniku in po knjižicah)	1834	28
D. Razni stroški (po dnevniku in pobotnicah)	155	10
E. V hranilnico se je vložilo 1/10 1894. štev. 22.923	843	—
31/12 „ „ 22.923	300	—
22/2 1895. „ 22.923	50	—
22/2 „ „ 23.687	250	—
	10.098	22

Bilanca.

Dohodkov:	10.452	37
Stroškov:	10.098	22
Blagajnični ostanek	354	15
Vsega prometa je bilo:	20	550

A. Imetje zavoda 31. julija 1895.

1. Hiša s precejšnjim inventarjem in vrtom
2. Ena obligacija trž. posojila po 100 gld.

3. Ena akcija Hilarijanske Tiskarne 50 gld.
 4. Ena srečka za 20 frankov.
 5. V hranilnici knjižica šte. 22.923 z vsoto 793 gld.
 6. V blagajnici 354 gld. 15 kr.

B. Dolga vknjiženega v dolžni knjižici številka 3229 je 3600 gld.

V Gorici, 1. decembra 1895.

Dr. Jos. Pavlica, J. Baic,
t. č. prefekt. t. č. blagajnik.

Pregledal, račun je v redu J. Wolf. s. r.
M. Milost s. r.

Odgovorni urednik in izdajatelj J. Marušič,
Tiska Hilarijanska tiskarna.

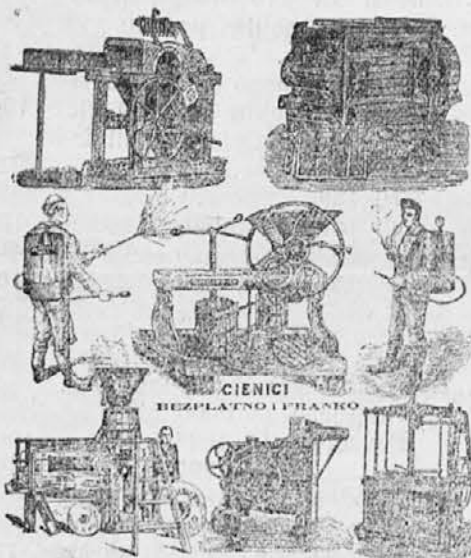
Prihodnja številka „Primorskega
Lista“ izide dne 24. decembra.

OZNANILO.

P. n. občinstvu občin: Breginj, I-drsko, Kobarid, Kred, Livek, Libušnje, Sedlo in Trnovo se naznanja, da prične poslovati „Posojilnica v Kobaridu reg. zadruga z neomejeno zavezo“ dne 1. januarja l. 1896. Hranila se bodo obrestovala z 4½% posojila z 6% obrestmi. Uradovalo se bode ob torkih od 11 do 2 popoldne.

Načelnštvo.

SVE STROJEVE ZA GOSPODARSTVO

IG. HELLER, BEC
II. PRATERSTRASSE NR. 49.

Anton Kuštrin,

v Gosposki ulici v hiši g. dr. Lisjaka št. 23.

prodaja različno blago n. pr. sladkor, kavo, moko vsake vrste, kis, milo (žajfo) itd., posebno dobro oljino olje za večno luč v cerkvi itd. 36—30

„JANUS“

Vzajemna zavarovalnica življenja na Dunaju.

Ta zavarovalnica ustanovljena v l. 1840 je osnovana na vzajemnosti, vsled česar deli svoj čisti dobiček (obresti) zavarovancem.

Do zdaj se je vže zavarovalo 92.500 oseb 25-22
z glavnico 115.912.500 gld.

Zavarovanim se je izplačalo glavnice in dobička (obresti):

17.150.000 gld.

Reservni zalog znaša 11.779.966 gld.

Pojasnila, prospekte, pravila in načrte daja na zahtevo zastoj

Podružnica „JANUS“ v Trstu, Via Cologna 7.,
v Gorici, Via S. Chiara 10.

19—19 Prva žrebljarska zadruga v Kropi na Gorenjskem

ponuja vsem velesp. trgovcem, podjetnikom, obrtnikom in sl. občinstvu iz najboljše

kovine solidno izdelano

ŽELEZNINO

kakor

žreblje, verige, posebno za stavbe potrebno blago

po najnižji ceni, zagotavljajoč točno postrežbo.

Ceniki na zahtevo poštne

prosto in zastoj.

36-26 Edvard Paulin,

v Nunski ulici št. 10.

V zalogi ima razne nagrobne vence, biserne in porcelanaste, rože za cerkve, palme, cvetke za nove maše in poroke, voščene sveče, mrtvaške obleke, rakve, trakovke, zlate črke i. t. d. po najnižjih cenah.

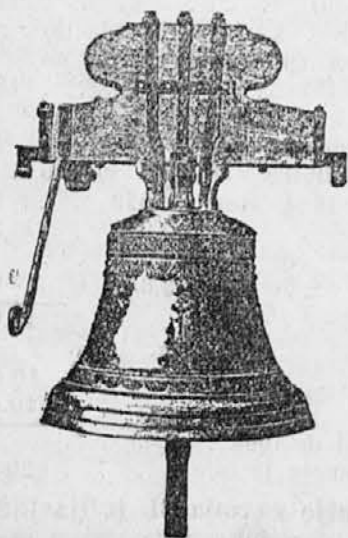
Ustanovil l. 1767 Ivan Samassa v Ljubljani.

Ces. in kralj. dvorni zvonar

ALBERT SAMASSA

v Ljubljani

12—12

Zvonovi imajo harmon. in melodične glasove.

Izborna je tudi priprava za zvonjenje, da zvono-ve do 45 centov more zvoniti en sam mož. Čista kovina srebrne bliščobe. Močan in čist glas.

Garancija pet let.

Cerkvene priprave iz masivnega brona; svečniki, lustri, svetilke, altarni križi, kanonske tablice, lonci za cvetlice itd., dalje gasilnice, pumpe, ograje pri studenih, ventili itd.

Občine in gasilna društva vdobijo naročila tudi na obroke.

Ceniki brezplačno! Štiri častni diplomi.

21 svetinj.

G. Likar

ima zalogo vsakovrstnega papirnatega blaga ter pisarskih in šolskih potrebščin

v Gorici, v Semeniški ulici h. št. 10.

Knjigovezna dela

preskrbuje on že od začetka svoje trgovine in ker se delo čedalje bolj množi, pogodil se je zanj z najboljšim in najcenejšim knjigovozom v Gorici.

Na primer: molitvena knjiga družbe sv. Mahora, vso v močno črno usnje z zlatim napisom in olepšavo na hrbtu in ob straneh zveže za 50 kr.; 10 knjig pa po 45 kr.

Hitri računar.

v katerem so vsi računi za cene in reči do 100 narejeni in so v njem primere evropskih denarov z našim in primere naših sedanjih mer in vtež (vag) s prejšnjimi, stane močno in ves v platno vezan 40 kr.

Tiskovine

za duhovnije ima iz „Hilarijanske tiskarne“ po enaki ceni; za županije pa ima lastno zalogo po jako znižani ceni; n. p. vabil in vsakih enakih tiskovin na 4ki pole stane 100 le 25 kr.; pri naročilih nad tisoč pa se odbije še nekoliko odstotkov.

Visitnic

100 navadnih stane pri njem le 60 kr. manjše in šibkeje pa samo 50 kr.

Listki

za spoved stanejo tisoč zdaj le 1 gl. 50. za sv. obhajilo pa 2 gl.

Enako cenó preskrbuje tudi vsa druga tiskarska dela.

Molitvene knjige

prodaja po isti ceni kot založniki.

Šolske potrebščine

so čudovito cené;

100 pisank se dobi za 45 kr.; boljše vrste pa za 60 kr. in pri naročilu nad tisoč pisank odbije se še nekoliko odstotkov

100 risank velja samo 1 gl. 60 kr.

1 škatla peres R (144) 25 kr.

1 škatla kamnitih pisal s papirjem ovitih 25 kr.

1 dvanajststorič (ducat) svinčnikov 7 kr.

1 dvanajststorič navadnih peresnih držal 4 kr. i. t. d.

Papir

uradni, dober, zavoj 500 pol 2 gl. 20 kr.

uradni, pol minister. jako močan, zavoj 250 pol 1 gl. 50 kr.

uradni najboljši zavoj, 250 pol 2 gl.

uradni predpisni (koncept) dober, zavoj 500 pol 1 gl. 30 kr.

uradni predpisni najboljši, zavoj 250 pol 80 kr.

pisemski, dober, zavoj 200 pol 65 kr.

pisemski, najboljši, zavoj 100 pol 65 kr.

pisemski, angleški, belo črtan, zavoj 100 pol 40 kr.

Zavitki (koverte)

uradni 100 od 20 kr. navzgor

trgovski 100 od 18 kr. navzgor

pisemski navadni dobri, 100 od 25 do 35 kr.

pisemski boljši od 35 kr. navzgor.

Enako znižane in zelo nizke cene ima vse blago njegove zaloge. — Ume se pa, da na drobneje kot je navedel, ne more po tako nizkih cenah dati. Vsled nizkih cen pa more tudi le proti plačilu in s pošto navdno povzneto oddajati.

Za primerno dobro postrežbo je odgovoren.

Ant. Koren,

trgovec v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe. 36—28

Novič Franc,

krojač v ulici sv. Klare št. 6, izvršuje razna naročena dela in prodaja narejeno obleko po jako zmernih cenah. 30—28